

Belangenvereniging van senioren Afdeling Zeelst

Veldhoven, 18 januari 2021

Aan het gemeentebestuur van Veldhoven,

Hierbij informeren wij U over een initiatief van de Seniorenvereniging KBO Zeelst dat gesteund wordt door de vier KBO afdelingen en de drie Heemkundekringen van Veldhoven.

Wij zijn een burgerinitiatief gestart, waarbij aan u als gemeentebestuur wordt verzocht om een Kerkensie te ontwikkelen samen met de Veldhovense burgers en de kerkelijke overheden.

Omdat het gemeentebestuur tot 15 februari 2021 hiervoor een subsidie kan aanvragen is het kort dag om hier positief op te reageren.

We zijn graag bereid om dit burgerinitiatief nader toe te lichten.

Namens de Veldhovense seniorenverenigingen KBO,

Mieke van Lisdonk-Jacobs
voorzitter Seniorenvereniging KBO Zeelst

Bijlage: persbericht

Belangenvereniging van senioren Afdeling Zeelst

<<PERSBERICHT >>

KBO afdelingen in Veldhoven starten petitie om ONS kerkelijk erfgoed te beschermen

Het voornemen van het parochiebestuur om de Katholieke kerken van Zeelst en Oerle via Funda te huur te zetten heeft tot veel onrust in Veldhoven geleid. Wat gaat er nu met de kerkgebouwen gebeuren? Mag iedereen het huren en voor alles gaan gebruiken?

Het heeft al tot een aantal publicaties in de lokale media geleid. Cultuurhistoricus dr. Gerard Rooijackers pleit in het Eindhovens en Veldhovens Dagblad voor een duidelijke Kerkenvisie. Hij maakt in dit artikel onderscheid tussen het private eigendom van de kerk dat bij het bisdom ligt en het communale eigendom, dat bij de Veldhovens gemeenschap ligt.

De KBO afdelingen in Veldhoven zijn het met zijn stelling eens. Jarenlang werden de kerken als het eigendom van de vier kerkdorpen beschouwd, samen werd de kerk opgebouwd en onderhouden. Natuurlijk lag het juridische eigendom bij het bisdom, maar moreel gezien waren de kerken van Meerveldhoven, Oerle, Veldhoven-dorp en Zeelst. Daarom komt de KBO nu in actie, met een actie gericht op 'Bescherming van ONS kerkelijk erfgoed'.

Bescherming

De kerken waren de plek waar mensen samenkwamen. Een plek waar men de liefde bezegelde met een huwelijk, waar men dankbaar een nieuw leven vierde met de doop, waar men troost vond bij elkaar bij ziekte en dood. Het kerkgebouw bepaalde niet alleen het aanzicht, maar was ook de ziel van het dorp. De kerken zorgden voor onderlinge binding en boden bescherming.

Diezelfde kerken hebben nu onze bescherming nodig!

De KBO afdeling Zeelst heeft het voortouw genomen. Begrijpelijk, want in Zeelst is de situatie het ernstigst. De kerk van Veldhoven en Oerle beschikken nog over de status van Rijksmonument, de kerk van Meerveldhoven zal als parochiekerk beschermd worden, maar de kerk van Zeelst wordt door niemand in bescherming genomen.

Heilige Willibrorduskerk Zeelst

Al meerdere malen drong de Stichting Zeelst Schrijft Geschiedenis aan op het actualiseren van de lijst met gemeentelijke monumenten. De kerk van Zeelst zou hier ook een plek verdienen. Maar, ook hier laat het gemeentebestuur de gemeenschap in de steek.

Onbegrijpelijk, volgens de KBO-Zeelst. Veldhoven viert dit jaar haar 100-jarig bestaan en benadrukt daarbij het belang van de vier dorpskernen. De burgemeester is trots op zijn 'stad van dorpen', maar ziet niet dat die dorpen dreigen te verdwijnen. Het zijn belangrijke elementen, zoals een kerkgebouw, die zorgen voor samenhang, een dorps uitstraling en een dorpsgevoel.

Gezamenlijke aanpak

Dit mag niet gebeuren volgens de KBO-Zeelst. Daarom hebben zij nu het initiatief genomen om samen met de KBO-afdelingen: Heikant/Kelen, Meerveldhoven/d'Ekker, Oerle en Veldhoven/Zonderwijk/ Look hun stem te laten horen aan de politiek. Zullen met ons pleiten voor een breed gedragen Kerkenvisie voor heel Veldhoven en de petitie overnemen.

Ook de drie heemkundekringen in Veldhoven: Zeelst Schrijft Geschiedenis, Veldhoven-Dorp Historisch Bekeken en Historisch Oerle staan achter dit initiatief en zullen ook van hun kant initiatieven nemen om de gemeente ertoe te bewegen een Kerkenvisie te ontwikkelen.

De eerste stap is een dringend verzoek aan het college van Burgemeester & Wethouders en gemeenteraad om een Kerkenvisie te ontwikkelen. Hoe zien we het kerklandschap in de toekomst? Zo'n visie gaat dus verder dan alleen de genoemde katholieke kerkgebouwen. Het geldt ook voor protestante kerken en kapelletjes.

Petitie

De KBO-afdelingen willen hun dringende verzoek kracht bij zetten door een handtekening actie onder de inwoners van Veldhoven. Iedereen kan zijn instemming laten blijken, door een petitie te ondertekenen. Dit kan digitaal op de website www.kbo-zeelst.nl

Concreet vragen de KBO-afdelingen de inwoners van Veldhoven akkoord te gaan met de volgende stelling:

Wij willen ONS kerkelijk erfgoed beschermen.

De gemeente Veldhoven moet in 2021 - samen met de inwoners van Veldhoven en de kerkelijke overheid - komen tot een breed gedragen 'Kerkenvisie'.

Subsidie

De herbestemming van kerkgebouwen is geen Veldhovens vraagstuk. Op diverse plekken in het land worden initiatieven genomen. Het bisdom werkt hiervoor ook samen met de provincies. Zij pleiten voor een gemeenschappelijke aanpak: gemeenten, burgers en parochies zullen met elkaar tot een Kerkenvisie moeten komen. Vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is er daarom ook al jaren een subsidiepot voor gemeenten om deze Kerkenvisie te ontwikkelen. De gemeente Veldhoven heeft hier echter nog geen gebruik van gemaakt, ondanks herhaaldelijke verzoeken vanuit de Veldhovense heemkunde kringen. Tot 15 februari 2021 is er nog één keer de mogelijkheid tot het verkrijgen van een subsidie uit het Gemeentefonds. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed stelt € 25.000 tot € 75.000 (afhankelijk van het aantal gebouwen) ter beschikking. Daarmee kan het opstellen van een Kerkenvisie voor een groot deel worden uitbesteed. Als de gemeente Veldhoven hiervan gebruik wil maken, is er dus haast geboden.

Noot voor de redactie:

- Belangenvereniging van senioren, afdelingen
  - Heikant/Kelen,
  - Meerveldhoven/d'Ekker
  - Oerle
  - Veldhoven/Zonderwijk/Look
  - Zeelstzijn onderdeel van KBO-Brabant.
- KBO-Brabant is met 125.000 leden één van de grootste landelijke seniorenverenigingen
- 1 op de 6 vijftigplussers in Brabant is lid van de KBO.
- De KBO-afdelingen in Veldhoven vertegenwoordigen met elkaar de Veldhovense ouderen in diverse belangengroeperingen, zoals de Provinciale en Landelijke Ouderenbonden en de Seniorenraad Veldhoven en is gesprekspartner bij Overheid en Gezondheidszorg.

---

5 Redenen om een kerkenvisie op te stellen in jouw gemeente

15 februari 2021 is de laatste kans voor gemeenten om een decentralisatie-uitkering aan te vragen bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed om een kerkenvisie op te stellen. Het doel van een kerkenvisie is om als gemeente het gesprek aan te gaan met kerkeigenaren, erfgoedorganisaties, inwoners en andere belanghebbenden over de toekomst van de kerkgebouwen. Is er bijvoorbeeld een kerk die binnenkort sluit? Welke bestemming kan dit gebouw krijgen? Samen kunnen er dan keuzes gemaakt worden. Maar waarom zou een gemeente zich eigenlijk bezighouden met kerkgebouwen? Daar zijn 5 redenen voor.

Reden 1: Voorkom leegstand en sloop

Hoe zou Nederland eruitzien zonder kerken? Midden in veel dorpen zou één van de meest bepalende gebouwen wegvallen. Een stuk van onze cultuur en kunstgeschiedenis is niet meer zichtbaar. Als we nu niets doen, is het verdwijnen van kerken realistischer dan het in eerste instantie lijkt. 80% van de Nederlanders komt zelden tot nooit in een kerk en steeds minder mensen geloven. De verwachting is dat er de komende 10 jaar 1800-4800 van de 6000 gebouwen hun functie als kerk zullen verliezen. Leegstand of sloop dreigt.

Door proactief in gesprek te gaan met kerkeigenaren en betrokkenen, word je als gemeente niet overvallen door plotselinge leegstand of sloop. Je kunt op voorhand meedenken welke mogelijkheden er zijn om een gebouw te behouden en een nieuwe functie te geven.

Reden 2: Los vraagstukken integraal op

Het opstellen van een visie biedt de mogelijkheid om met allerlei partijen in gesprek te gaan: van kerkeigenaren tot een dorpsraad, van ondernemers tot heemkundige verenigingen. Kerkgebouwen worden dus niet afzonderlijk bekeken, maar in samenhang met andere (maatschappelijke) gebouwen en ontwikkelingen in een buurt.

Door kerkgebouwen als onderdeel van een buurt te zien en verschillende belanghebbende bij elkaar aan tafel te krijgen, kunnen er creatieve verbindingen en nieuwe kansen ontstaan. Is er bijvoorbeeld een dorpshuis dat toe is aan vervanging en kan een leegkomende kerk deze functie op zich nemen? Of is er juist enorme behoefte aan woningbouw en is er draagvlak om het gebouw daarvoor in te zetten?

Reden 3: Wees goed voorbereid

Door inzicht te hebben in de ontwikkelingen bij de kerkeigenaren, voorkom je dat je als gemeente overvallen wordt door een plotselinge sluiting. Zo'n sluiting leidt vaak tot commotie en brieven van inwoners aan wethouders en de raad om het gebouw te behouden. Hoewel de gemeente geen eigenaar is, maakt maatschappelijke onrust het vaak toch een kwestie voor de gemeente.

Door al in gesprek te zijn, ben je als gemeente beter voorbereid op de ontwikkelingen in de toekomst. Je hebt als gemeente al gezorgd dat de neuzen intern dezelfde kant op staan. Daarnaast weet je welke kerkeigenaren denken over sluiting of medebestemming en je weet ook voor welke gebouwen er veel draagvlak is om deze te behouden. Zo weet je voordat het besluit van sluiting valt, al welke mogelijkheden er zijn en waar draagvlak voor is.

Zo ga je van het individueel beoordelen van kerken en improviseren, naar een gedragen besluit op basis van een toekomstvisie.

Reden 4: Versterk samenwerking tussen overheid en religieuze gemeenschappen

De scheiding tussen kerk en staat maakt dat veel gemeenten koudwatervrees hebben als het gaat om het samenwerken met kerken. Deze scheiding is echter organisatorisch en bestuurlijk, zodat er een gelijke behandeling is en godsdienstvrijheid. Dit betekent niet dat gemeenten en kerkgenootschappen niet kunnen samenwerken.

De kerkenvisie draait daarnaast niet om het behouden van de kerk, maar om het behouden van het religieus erfgoed. Kortom: gebouwen die architectonische, geschiedkundige en sociale waarde hebben. Dit is inclusief religieus erfgoed van andere denominaties zoals synagogen, moskeeën en tempels.

Het opstellen van een kerkenvisie helpt om elkaar als gemeente en religieuze gemeenschappen beter te leren kennen. Je weet wie je waarvoor moet hebben. Deze relatie kan helpen om sneller te schakelen wanneer het om de gebouwen gaat, maar biedt ook kansen voor volgende projecten en andere gemeentelijke afdelingen. Bijvoorbeeld een samenwerking om eenzaamheid tegen te gaan of radicalisering op te sporen. Daarnaast biedt de kerkenvisie ook kansen om meer uitwisseling tussen kerken te faciliteren, bijvoorbeeld op het gebied van het verduurzamen van gebouwen of medebestemming.

Reden 5: Geef inwonersparticipatie vorm

Kerkgebouwen zijn veel meer dan een plek waar gelovigen samenkomen. Deze gebouwen hebben vaak grote betekenis voor het dorp of de buurt. Een dreigende sluiting of sloop, levert dan ook vaak commotie op.

Inwoners worden betrokken in het proces van een kerkenvisie. Wat zijn hun ideeën voor het gebouw? Zou het moeten blijven of is het prima als er iets anders voor in de plaats komt? Wat zou er nodig zijn voor de buurt?

Onderdeel van de Omgevingswet is dat inwoners meer te zeggen krijgen over hun leefomgeving en de kerkenvisie is een manier om hier mee aan de slag te gaan. Inwoners worden al in een vroeg stadium gevraagd naar hun mening en betrokken bij de planvorming, wat voorkomt dat zij in een later stadium overvallen worden en er kansen gemist worden.

Ook interessant: [Hoe een dorp een pastorie en een kerk koopt.](#)

Toelichting: aanvragen subsidie tot 15 februari 2021

Genoeg reden om een kerkenvisie op te stellen én er is nu ook nog een mogelijkheid tot subsidie. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed stelt € 25.000 tot € 75.000 (afhankelijk van het aantal gebouwen) ter beschikking per gemeente. Daarmee kan het opstellen voor een groot deel worden uitbesteed. De deadline om subsidie aan te vragen is 15 februari 2021. Het aanvraagformulier is eenvoudig en de visie zelf mag op een manier worden ingevuld die past bij de lokale realiteit. Het is bijvoorbeeld mogelijk deze subsidie te koppelen aan een andere opgave binnen de gemeente, zoals duurzaamheid. Tot slot kun je als gemeente zelf bepalen wanneer je start met de uitvoering van de kerkenvisie.